

Management Letter

Behorend bij *Integraal Huisvestingsplan - Een toekomstbestendig perspectief voor de scholen in Bergen*
juli 2018

Plaats, datum

Amsterdam, 20 augustus 2018

Ons kenmerk

917244/20180702adr03

Onderwerp

Management Letter IHP onderwijs gemeente
Bergen

Behandeld door

Peter Jan Bakker
Doriene Bakker
Marieke Slits

Samen met de onderwijsinstellingen en de gemeente is een toekomstbestendig plan voor alle scholen in de gemeente Bergen gemaakt. Zowel voor het primair als het voortgezet onderwijs. Naast de ontwikkeling van het leerlingaantal zijn bij het opstellen van het plan ook meer kwalitatieve vragen aan de orde geweest, ten aanzien van de functionaliteit van de onderwijsgebouwen en ontwikkelingen in het aanbod van (onderwijs)voorzieningen (passend onderwijs, integrale kind centra en dergelijke). Ook trends en ontwikkelingen lokaal en landelijk zijn hierin thematisch meegenomen. Per thema zijn de beleidsambities uitgewerkt en vertaald naar scenario's en financiële consequenties. In dit IHP is tevens aandacht besteed aan het bewegingsonderwijs.

1. Scenario's

Op basis van een inventarisatie van de huisvestingsportefeuille, knelpunten en ontwikkelingen zijn per deelgebied scenario's voor de schoollocaties uitgewerkt. De scenario's zijn erop gericht om de geconstateerde knelpunten op te lossen en ambities te realiseren. Voor het primair onderwijs onderscheiden we 4 deelgebieden: Bergen Oost, Schoorl en Groet, Bergen West en De Egmond. Het voortgezet onderwijs beschouwen we eveneens als een 'deelgebied'.

1.1 Primair onderwijs: Bergen Oost, Schoorl en Groet

Het perspectief voor de onderwijshuisvesting in zowel Bergen Oost, als Schoorl en Groet, is dat er geen alternatief huisvestingsscenario nodig is. In Bergen Oost bevinden zich de Brede School en de Adriaan Roland Holtschool (PO). Beide gebouwen geven op basis van de huidige kwaliteit, financiële situatie en het toekomstige vraag en aanbod geen aanleiding voor de ontwikkeling van een alternatief huisvestingsscenario. Voor de kernen Schoorl en Groet is reeds het aantal schoollocaties gereduceerd naar aanleiding van het IHP uit 2013.

Hoewel in het nieuwe IHP voor deze deelgebieden wordt uitgegaan van instandhouding, kunnen schoolbesturen wel een ambitie op het verduurzamen van de gebouwen formuleren. Het perspectief voor deze locaties is immers dat deze nog langere tijd in stand worden gehouden. Uitgangspunt voor investeringen in duurzame maatregelen voor een schoolbestuur is dat deze investering in principe wordt gedekt door exploitatievoordelen die de investering (mede) tot gevolg heeft, al dan niet gecombineerd met gepland onderhoud. De materiële instandhoudingsvergoeding is daarbij het referentiekader.

1.2 Primair onderwijs: Bergen West

In Bergen West zijn de volgende drie scholen gehuisvest: de Willem Alexanderschool, de Bosschool en de Van Reenenschool. Voor de Willem Alexanderschool wordt een lichte stijging in het aantal leerlingen verwacht, wat ervoor zorgt dat er een ruimtetekort kan ontstaan. Dit is echter minimaal en niet langdurig aanwezig (langdurig is minimaal 15 jaar volgens de Verordening) en zal daarom binnen de huidige beschikbare ruimte opgelost worden. Hierdoor is er geen aanleiding om ingrepen voor te stellen in het kader van dit IHP.

De Bosschool en de Van Reenenschool krijgen beide naar verwachting te maken met substantiële leegstand. Daarnaast laat de technische staat en het binnenklimaat van de Bosschool te wensen over. In eerste instantie zijn de schoolbesturen voornemens om op hun huidige locatie te blijven, wat ertoe leidt dat de situatie voorlopig in stand gehouden wordt. Op basis van de visie en spelregels is er, gelet op de leegstand en de verwachte ontwikkeling van het leerlingaantal, onvoldoende grond om in beide locaties te investeren (renovatie of nieuwbouw). Wanneer vanuit de schoolbesturen in de toekomst toch de behoefte ontstaat voor een alternatief huisvestingsscenario dan is het uitgangspunt dat dit op één locatie plaatsvindt.

1.3 Primair onderwijs: De Egmond

In de Egmond zijn vijf scholen gehuisvest: De Branding en De Driemaster in de kern Egmond aan Zee, De Boswaid en de St. Jozefschool in de kern Egmond aan den Hoef, en De Windhoek in de kern Egmond-Binnen.

Voor de Windhoek is, in het kader van dit IHP, geen aanleiding om ingrepen voor te stellen in het kader van dit IHP. Ondanks dat er naar verwachting een normatieve leegstand van 40 tot 45% zal zijn in de toekomst. Het aanhouden van deze locatie is een bewuste keuze van het schoolbestuur ten behoeve van de spreiding.

De Branding en de Driemaster in Egmond-binnen krijgen beide naar verwachting te maken met leegstand. Net als in Bergen West geldt voor deze situatie dat, op basis van de visie en spelregels, een investering in twee locaties niet verantwoord is: de visie is immers dat de voorkeur uitgaat naar investeren in kwaliteit in plaats van in kwantiteit. Omdat de schoolbesturen graag beide locaties behouden, is voorlopig het uitgangspunt in het IHP dat de locaties in stand worden gehouden.

In de kern Egmond aan den Hoef heeft De Boswaid te maken met leegstand en naar verwachting zal dit de komende jaren toenemen. De St. Jozefschool krijgt te maken met een lichte daling van het aantal leerlingen. Het gebouw van de St. Jozefschool is kwalitatief beoordeeld als redelijk en het gebouw van de Boswaid als goed. De exploitatielasten van locatie Boswaid zijn relatief hoog. Net als in Egmond-binnen en Bergen West geldt dat de schoolbesturen in deze kern in eerste instantie de eigen locatie willen behouden. Ook hier leidt dat voorlopig tot instandhouding als uitgangspunt voor het IHP.

Voor beide kernen geldt dat wanneer bij de schoolbesturen in de toekomst toch de behoefte ontstaat voor een alternatief huisvestingsscenario, het uitgangspunt is dat dit op één locatie plaatsvindt.

1.4 Voortgezet Onderwijs

In het voortgezet onderwijs doen zich verschillende situaties voor. Elke school heeft zijn 'eigen problematiek' die opgelost moet worden maar die wel om samenhang vragen. In de gemeente Bergen bevinden zich drie voortgezet onderwijs scholen verspreid over vier locaties: de Berger Scholengemeenschap (BSG), het Petrus Canisius College (PCC) en de Adriaan Roland Holtschool (ARH-VO).



De BSG heeft te maken met een ruimtetekort en de B-vleugel van het gebouw is, op korte tot middellange termijn, toe aan nieuwbouw. Het PCC heeft te maken met substantiële leegstand en de kwaliteit van het gebouw laat te wensen over. Voor de ARH-VO geldt dat er, met betrekking tot de locatie aan de Loudelsweg 38, geen aanleiding is om ingrepen in te stellen in het kader van dit IHP, gelet op de renovatie die op deze locatie recent heeft plaatsgevonden. Het gebouw aan de Sint Adelbertuslaan daarentegen scoort minder op kwaliteit en vraagt op termijn om een oplossingsrichting. De school heeft daarnaast een meerjarig ruimtetekort. De oplossingsrichting voor de huisvestingsproblematiek bij het voortgezet onderwijs wordt gevonden in de volgende uitgangspunten:

- In de basis zijn de afspraken over het maximaal aantal leerlingen dat op de BSG locatie kan worden gehuisvest (afpraak met de buurt) en over het maximale gebouwoppervlak van de ARH-VO locatie aan de Loudelsweg (met de gemeente) leidend. Het gebouw van de BSG wordt in beide scenario's integraal aangepakt. Voor het gebouw van de PCC en het gebouw van de ARH-VO aan de Sint Adelbertuslaan zijn in de scenario's verschillende oplossingsrichtingen uitgewerkt die de schoolbesturen gezamenlijk nader onderzoeken;
- voor het aantal VO leerlingen dat niet op die twee locaties kan worden gehuisvest wordt een plan ontwikkeld waarbij de locatie van de PCC en de nevenvestiging van de ARH-VO aan de Sint Adelbertuslaan worden betrokken. ARH-VO, PCC en BSG zijn bereid om gezamenlijk tot een oplossing te komen.

2. Financiën

Om een bandbreedte van de investeringen inzichtelijk te maken, is gebruik gemaakt van een minimale en een maximale variant. In lijn met het voorstel van de VNG, PO-Raad en VO-Raad, is in dit IHP renovatie als gelijkwaardig alternatief voor nieuwbouw meegenomen in de oplossingsrichtingen. Een investeringskosten budget van € 2.000 per m² BVO is op dit moment passend en realistisch voor het realiseren van niveau Bouwbesluit, zowel voor PO als voor VO. Het voorstel is om in dit IHP het bovengenoemde bedrag te hanteren als uitgangspunt (richtlijn) voor nieuwbouw en referentiekader voor investeringen in renovaties. Indien de gemeente Bergen hiervoor kiest, maakt zij een bewuste keuze voor het hanteren van renovatie als gelijkwaardig alternatief voor nieuwbouw en voor het hanteren van hogere investeringskosten per m² BVO dan de VNG normvergoeding. Hiermee draagt de gemeente zorg voor kwalitatief goede, toekomstbestendige onderwijshuisvesting, volgens haar wettelijke taak. Om het bouwbesluit te overstijgen en hogere duurzaamheidseisen te behalen, zoals bijna energie neutraal (BENG), dient rekening te worden gehouden met een extra aanvulling op dit budget. Voor de bekostiging van deze duurzaamheidsambities wordt een relatie gelegd met de exploitatie en gepland onderhoud.

De minimale variant in het PO betreft het in standhouden van de huidige situatie. Wanneer in de toekomst toch de behoefte ontstaat voor een alternatief huisvestingsszenario in een aantal kernen dan zal de gemeente in die kernen op één plek huisvesting verzorgen. In dit IHP worden twee varianten op het maximale scenario voorgesteld. Variant A vraagt een investering in het PO van totaal € 5.670.000. Variant B vraagt een investering van € 8.740.000. In beide varianten is een extra investering van € 656.000 nodig om tot kwaliteitsniveau BENG te komen.

De minimale variant voor het VO vraagt een totale investering van € 12.980.000. Een extra investering van € 1.408.000 is nodig om te komen tot kwaliteitsniveau BENG. De maximale variant vraagt een investering in het VO van totaal € 13.670.000. In deze variant is een extra investering van € 1.444.000 nodig om te komen tot kwaliteitsniveau BENG. Het verschil tussen deze varianten ontstaat doordat in de minimale variant wordt uitgegaan van een scenario waarin de bestaande gebouwen aan de Loudelsweg



14a (PCC) en de Sint Adelbertuslaan (ARH-VO) (deels) worden gerenoveerd, terwijl in de maximale variant wordt uitgegaan van het afstoten van het gebouw aan de Sint Adelbertuslaan (ARH-VO) en het renoveren en uitbreiden (tegen nieuwbouwprijs) van het gebouw aan de Loudelsweg 14a (PCC).

3. Bewegingsonderwijs

In de Egmond en Schoorl/Groet is ruim voldoende capaciteit aanwezig voor het faciliteren van gymnastiek onderwijs. Alleen de sportzaal in dorpshuis de Schulp in Egmond-Binnen (gymzaal voor basisschool De Windhoek) vraagt de nodige investeringen om de kwaliteit te verbeteren. Dit is echter opgenomen in het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) van de beheerstichting. In de kern Bergen is ook voldoende capaciteit voor bewegingsonderwijs voor PO aanwezig. Het aanbod gymnastiek voorzieningen voor het VO vormt echter wel een knelpunt, mede als gevolg van het wegvallen van sportaccommodatie De Beeck. Voor het VO is behoefte aan in totaal vijf zaaldelen. Twee daarvan zijn beschikbaar bij BSG en één bij PCC. De vervangende sportaccommodatie voor De Beeck dient daarom minimaal twee zaaldelen voor onderwijsgebruik te bieden. Deze sportvoorziening zal gebruikt worden door leerlingen van de ARH (VO) en kan - indien nodig - als overlooplocatie benut worden voor extra klokuren voor het PO.

4. Aanbevelingen

- Stel om het jaar een leerling prognose op en monitor vraag en aanbod, waarbij specifiek aandacht is voor nieuwbouwwontwikkelingen in de gemeente.
- Voer variantenstudies uit voor de scholen waar twee oplossingsrichtingen (renovatie en nieuwbouw) mogelijk zijn om te komen tot één oplossingsrichting.
- Stel een uitvoeringsprogramma op, waarin staat omschreven welke stappen dienen te worden gezet, wie welke rol daarbij heeft en welke planning wordt aangehouden. Het uitvoeringsprogramma en de voortgang van de realisatie van het huisvestingsplan dienen jaarlijks terugkerend tussen gemeente en schoolbesturen te worden besproken.
- Stel een plan van aanpak op voor het hergebruiken of herontwikkelen van de vrijvallende locaties.
- De realisatie van het huisvestingsplan heeft impact voor een groot aantal leerlingen en ouders. Communiceer gezamenlijk (gemeente en schoolbesturen) over de plannen en planning.
- Werk gezamenlijk aan de nadere uitwerking van de duurzaamheidsambities voor de scholen in het IHP.
- De kwaliteit en een oplossing voor het huidige ruimtetekort aan gymzalen is geborgd en loopt parallel aan de uitvoering van de plannen in dit IHP.
- Werk de visie en het toekomstperspectief van de overige kindvoorzieningen nader uit in de concrete plannen.

